

Ügyiratszám: PÜ/209/2010

TÁJÉKOZTATÓ a megyei önkormányzat 2010. évi költségvetésének első félévi teljesítéséről

A Somogy Megyei Közgyűlés 5/2010. (III.16.) sz. önkormányzati rendeletével fogadta el a megyei önkormányzat és intézményei 2010. évi költségvetését. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 79.§-ában foglalt kötelezettségeknek eleget téve az alábbiakban tájékoztatom a testületet az előirányzatok első félévi teljesítésének alakulásáról.

I. Az önkormányzat és az intézmények első félévi gazdálkodása

A 2010. évi költségvetés készítését befolyásoló körülmények

- A 2008. év végén kialakult, és 2009-ben felgyorsult általános gazdasági válság hatásai a 2010. évi költségvetés készítésekor is éreztették hatásukat. A válságnak több olyan következménye is van, ami ebben az évben is hátrányosan érinti önkormányzatunkat. Ezek:
 - hitelfelvételi lehetőségek romlása, valamint a hitelkamatok magas szintje. Ez által lényegesen több kamatteher hárul az önkormányzatra,
 - a bizonytalan pénzügyi viszonyok miatt (forint árfolyam, stb.) rendkívül nehéz a befektetések utáni hozamok tervezése, nőtt a pénzügyi tranzakciók kockázata,
 - azon beruházások, melyeknek nagy az importból származó anyaghányada, illetve import eszközigénye (pl. orvosi gép-műszer beszerzések) lényegesen drágulhatnak a kedvezőtlen forint árfolyamok következtében,
 - az ingatlanpiaci változások, az ingatlanforgalmazás visszaesése az általános gazdasági nehézségek következtében. Ez nehezíti az ingatlanértékesítési lehetőségeinket, másrészt pedig csökkennek az illetékbevételek.
- A különféle kormányzati megszorító intézkedések hatása következtében jelentős mértékű központi forráscsökkenéssel számolhattunk, az alábbiak szerint:
 - a megyei önkormányzat személyi jövedelemadóból származó részesedése a kedvezőtlen szabályozás következtében mintegy 373.327 eFt-tal csökkent 2010-ben.
 - A feladatmutatóhoz kötött állami támogatások összege 543.779 eFt-tal csökkent 2010-ben az előző évhez képest. A visszaesés döntően az alacsonyabb összegű normatívákból, kisebb részben az ellátottak számának mérsékléséből adódik.
 - Az önhibáján kívül hátrányos helyzetű önkormányzatok támogatására 2010-ben sem nyújthatunk be pályázatot. Ezért a költségvetés kritikus helyzete miatt csak működésképtelen helyi önkormányzatok egyéb támogatása címén jelezhetünk igényt. A pályázat készítése folyamatban van.

- Illetékbevételeink csökkenésével számoltunk a költségvetésben, a tervszámot azonban így is csak rendkívül feszítetten tudtuk megállapítani.
- Az előző években felhalmozódott gazdasági problémák hatványozottan érvényesültek a 2010. évi költségvetésben. Január 1-i adósságállományunk minden eddiginél magasabban alakult (5.885.100 eFt kötvény, 911.046 eFt fejlesztési hitel, 680.031 eFt folyószámla és bérhitel), s meglévő tartalékaink is elfogytak az elmúlt években. Mindezek miatt fokozatosan nő az önkormányzat hiteligénye. Évek óta csökkenő tendenciát mutatnak a központi források mellett az illetékbevételek, valamint nem tudjuk értékesíteni ingatlanainkat sem, ami komoly likviditási feszültségeket okozott az elmúlt időszakban. A ciklus egyik évében sem történt meg az inflációs hatások központi ellentételezése, melynek következtében mintegy 10,2 milliárd Ft összegű állami támogatástól estünk el a négy év során. Ezen túl a kórházak finanszírozás csökkenéséből 2 milliárd Ft összegű kiesésünk keletkezett.

Az első félév kiemelt feladatainak teljesítése

- Az önkormányzat rendkívül rossz költségvetési helyzete miatt kiemelt feladatunk az önkormányzat és intézményei működési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges finanszírozás fenntartása. A célkitűzést megvalósítottuk, azonban folyamatos volt az adósságállomány felhalmozódása, a számlák „sorba állítása” a kincstári szervezetnél és az önkormányzati hivatalban egyaránt. Ezeket a jelentős likviditási feszültségeket a kötvényből származó, még rendelkezésre álló forrásokból oldottuk fel. Ez azonban azt jelenti, hogy a már feladattal terhelt pénzeinket költöttük el a működési feladatokra. Az év végéig csak ezeknek a forrásoknak a bevonásával látjuk biztosítottak a működőképesség fenntartását.
- A romló feltételek mellett fontos feladatunk volt a költségvetésben meghatározott hiteligeny kielégítése, az önkormányzat likviditásának megtartása. Mivel a korábbi számlavezető pénzügyi intézmény nem vállalta további hiteligenyünk kielégítését, szükségessé vált olyan pénzügyi intézmény keresése, amelyik vállalta az eddigi teljes adósságállományunk egységes portfólióban való kezelését, illetve a többlethitel biztosítását. A K& H Bankkal történt megállapodás alapján és közreműködésével az alábbi pénzügyi tranzakciókat, kötvénykibocsátásokat valósítottuk meg:

1. **Somogy 2015.**: összege 2.500.000.000,- Ft, működési célokat szolgál. Ebből kerültek kifizetésre a kibocsátás időpontjában, illetve a bankváltáskor az alábbiak:

Kötvénykibocsátás összege:	2.500.000 eFt
<u>Felhasználása:</u>	
Folyószámla és munkabérhitel visszafizetésére (OTP-nek)	1.029.113 eFt
Kötvény törlesztésre, kamatokra (OTP-s)	89.861 eFt
Kötvénykibocsátás egyszeri díjára	152.601 eFt
Munkabérek kiegészítésére (állami támogatáson felüli rész)	177.222 eFt
Somogy TV támogatására	6.000 eFt
Barcs város lakásbérleti jog vásárlására	3.000 eFt
Hivatal, közgyűlés kifizetései	3.900 eFt
Összesen:	1.461.697 eFt
Egyenleg:	1.038.303 eFt

A fenti maradvány a továbbiakban a folyamatos pénzellátást szolgálta az intézmények és az önkormányzat vonatkozásában.

2. **Somogy 2030. I.:** összege 36.604.200 CHF, ebből került visszafizetésre a „Somogy 2017” a „Somogy Megye” és a „Somogy 2028/C” kötvények összege.

3. **„Somogy 2030. II”:** összege 713.130.000,- Ft, ebből került rendezésre a korábban felvett fejlesztési hitelek összege, amelynek összege 705.072.700,- Ft.

- Ebben az évben folytatjuk a kötelező feladatot ellátó intézményi épületek állagának javítását a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében. A fejlesztési tevékenységet elsősorban pályázati források bevonásával kívánjuk megoldani. A sikertelen építési közbeszerzési eljárás következtében a tervezettnél később indul a Kaposi Mór Oktató Kórházban megvalósuló komplex infrastruktúra-fejlesztési program. Ezen kívül szinte valamennyi intézményben folyt a félév során kisebb-nagyobb állagmegóvási, vagy rekonstrukciós munka, pályázati és önkormányzati források (kötvény) bevonásával. A részletes információkat az előterjesztés 3-3/A-4. számú mellékletei tartalmazzák.

II. A költségvetés teljesítésének részletes indokolása

BEVÉTELEK

Az önkormányzatokat megillető bevételek realizálása alapvetően meghatározza az önkormányzati feladatok megvalósíthatóságát, illetve finanszírozhatóságát. Sajnos az első félév során bevételeink egy része egyáltalán nem, vagy csak részben teljesült. Ennek következtében komoly likviditási gondjaink voltak a félév során. Jelentősebb összegű bevételi elmaradásunk az alábbi területen mutatkozik:

<i>Megnevezés</i>	<i>2010. évi terv</i>	<i>Féléves teljesítés</i>	<i>(eFt-ban) Időarányos elmaradás</i>
Illetékek	2.050.000	729.032	295.968
Ingatlan (Fonyódliget)	1.000.000	-	500.000
VAK támogatás visszatérülése	10.000	-	5.000
Működésképtelen önkormányzatok támogatása	50.000	-	25.000
Zita Gyermekotthon kialakításához, működéséhez átvett pénzeszköz	15.000	-	7.500
Összesen:	3.125.000	729.032	833.468

A fentiekből látható, hogy féléves szinten több mint 800 millió Ft bevételkiesést kellett az önkormányzatnak pótolnia, melyet csak a kötvényi források terhére tudtunk megoldani.

A/ Működési bevételek

1.) **Az intézmények működési bevételei** az intézmények alaptevékenységéhez kapcsolódó összes bevételt (szolgáltatások, kamatbevételek, kártérítések, stb.) tartalmazzák. A féléves teljesítés 56,5 %-os, ami kissé magasabb az időarányosnál. Tapasztalataink alapján a bevételek nagyobb része (üdültetéssel foglalkozó intézmények: gyermektábor, kollégiumok, valamint mezőgazdasági termeléssel foglalkozó intézmények bevételei), a második félévben realizálódik. Így várhatóan az év végéig az intézmények bevételi tervei túlteljesülnek, ami fedezetet nyújthat az esetleges többletkiadásokra is.

Ugyanakkor gond, hogy a szociális intézményrendszer ellátottai közül egyre nagyobb arányt képvisel azoknak a száma, akik egyáltalán nem, vagy csak részben képesek fizetni a térítési díjakat. Fizetőképességük alakulásában szerepet játszik az intézményi szociális foglalkoztatás volumenének csökkenése is.

- 2.) **Az önkormányzat működési bevételei** a kamatbevételekből, az önkormányzati hivatal általános működési bevételeiből (bérleti díjak, üzemeltetési költségtérítések, stb.) és végleges pénzeszköz átvételekből tevődnek össze.

A kamatbevételeket összességében alacsonyabbra terveztük a korábbi éveknél, mivel pénzügyi befektetéseink folyamatosan csökkennek. A kötvényértékesítés bevételeiből származó éves kamathozadékokat 48.600 eFt-os összegben határoztuk meg. A féléves teljesítés 25.875 eFt (53,2 %) ami megfelel az időarányosnak.

Az önkormányzati hivatal működési bevételeinek teljesítése 64,5 %-os, ami a tervszám időarányos túlteljesítését jelenti.

Működési célú pénzeszköz átvételek 98.662 eFt-os összege lényegesen elmaradt az időarányostól, melynek oka, hogy csak késve érkeznek a TIOP, TÁMOP és más projektek központi forrásai bankszámlánkra. A beérkezett bevételek az alábbiak:

- nemzetközi kapcsolatokra	1.429 eFt
- TÁMOP pályázathoz	96.993 eFt
- egyéb átvett pénzek	240 eFt

- 3.) **Az önkormányzat sajátos bevételei** az illetékbevételekből és az átengedett központi bevételekből (SZJA átengedés) adódnak. Ebben az évben az előző évinél 50.000 eFt-tal alacsonyabb, 2.050 millió Ft-os illetékbevételt terveztünk.

Az illetékbevételek június 30-i tényleges teljesítése 729.032 eFt, ami jelentős, mintegy 295.968 eFt elmaradást mutat az előirányzathoz képest, s jelentős az elmaradás (190.445 eFt) a 2009. június 30-i állapothoz képest is. A július és augusztus havi illetékbevételek sem mutatnak kedvező tendenciát a korábbiakhoz képest, így azzal számolunk, hogy akár 500 millió Ft feletti éves szintű elmaradásunk származhat az illetékekből.

A személyi jövedelemadóból finanszírozott megyei normatív és egyéb támogatások időarányosan leutalásra kerültek az önkormányzat számlájára (54,3 %-ban).

B.) Támogatások

Önkormányzatunk költségvetési támogatásának valamennyi eleme időarányosan, vagy azt meghaladóan teljesült.

A központosított támogatások 381.583 eFt-os összegében szerepelnek többek között az előző évi létszámleépítésre, prémium évekre, keresetkiegészítésre leutalt központi források.

C.) Felhalmozási és tőke jellegű bevételek

E bevételekből 1.448.473 eFt-ot terveztünk, elsősorban az ingatlanok értékesítése révén. Az első félévben 139.886 eFt bevételt realizáltunk az alábbiak szerint:

- Földterület értékesítése (Tab)	5.000 eFt
- TIOP pályázatokhoz	87.889 eFt
- Intézmények bevételei	46.997 eFt

Folyamatosan próbálkozunk a fonyódligeti táborunk értékesítésével, hasznosítását azonban nem sikerült megoldanunk a félév folyamán.

D.) Támogatásértékű bevételek

1.) Támogatásértékű működési bevételeket 56,7 %-ban realizáltunk. Az 5.228.956 eFt-os összegben többek között az alábbi bevételek szerepelnek:

- Kaposvár várostól állami gondozottak ellátására	25.984 eFt
- Esélyek Háza működéséhez	6.198 eFt
- MVH-tól iskolatejre	2.257 eFt
- ÖM-től védelmi feladatokra	6.000 eFt
- Társulások bevételei	24.835 eFt
- Szociális foglalkoztatásra	52.283 eFt
- Kisebbségi önkormányzatok támogatására	1.903 eFt
- OEP támogatás	4.935.366 eFt
- Intézmények átvett bevételei	145.505 eFt
- Bursa Hungarica visszatérülés	750 eFt
- SM Területfejlesztési Tanácstól	5.000 eFt
- Nagyszakácsi Önkormányzattól oktatási költségekre	660 eFt
- Nemzetközi kapcsolatokra átvett	4.200 eFt
- Választási feladatokra	14.641 eFt
- egyéb	3.374 eFt

2.) Támogatásértékű felhalmozási bevételeket 5.395.601 eFt-ban terveztünk az eredeti költségvetésben. A féléves teljesítés 178.210 eFt. A tervtől való jelentős eltérés abból adódik, hogy a pályázati források többségét még nem kapta meg az önkormányzat, illetve a Kaposi Mór Oktató Kórház. A beérkezett bevételek az alábbiak voltak:

- Kaposvár várostól kórház fejlesztésére	3.666 eFt
- Tab várostól Rudnay Középiskola kéménybontásához	2.687 eFt
- intézmények átvett bevételei (Kaposi Mór Oktató Kórház Eu-s pályázata)	171.857 eFt

E.) Támogatási célú kölcsön visszatérülése

E soron szerepel a közszolgálati dolgozók részére korábban nyújtott lakásvásárlási kölcsönök visszatérülésének 3.014 eFt-os összege.

F.) Finanszírozási célú pénzügyi bevételek

A költségvetésben tervezett hitelfelvételünk 2.134.072 eFt volt. A költségvetés készítésének időpontjában még nem tudtuk, hogy ezt a hiteligényt milyen forrásból (melyik pénzügyintézetnél) biztosítjuk. A 2010. április 1-i bankváltás eredményeként a K&H Bank 10.050.429 eFt-os kötvénykibocsátás keretében biztosította a folyamatos működéshez szükséges likviditási forrásokat. A kötvénykibocsátás keretében az önkormányzat számára legnagyobb jelentőséggel bíró 2,5 milliárd Ft összegű – az önkormányzat működőképességét biztosító és korábbi folyószámlahitelt kiváltó – likvid kötvény kibocsátása március 25-én történt meg. Így a bankváltáskor zavartalanul, az új számlavezetőn keresztül történhetett a bérfizetési és egyéb fizetési kötelezettségek teljesítése.

G.) Pénzmaradvány

Az önkormányzat és intézmények pénzmaradványát 513.795 eFt-ban állapítottuk meg a 2009. évi beszámoló elfogadását követően. A felhasználás 195.710 eFt (38,1 %).

KIADÁSOK

A.) Működési kiadások

- 1.) Az önállóan gazdálkodó intézmények, valamint a hozzájuk kapcsolt részben önállóan gazdálkodó intézmények működési kiadásainak módosított előirányzata 19.381.176 eFt. A teljesítés 10.770.038 eFt (55,6 %), ami az időarányosnál kissé magasabb.

Az intézmények működési kiadásainak alakulását a 2. sz. melléklet tartalmazza. Általában elmondható, hogy a személyi kiadások teljesítése az időarányosnak megfelelő. Néhány intézmény (pl. Aranypart Kollégium, Balaton Kollégium, Perczel Mór Gimnázium, stb.) esetében azonban fokozottan ügyelni kell a második félévi kiadások alakulására, illetve – indokoltság esetén – rendezni kell az előirányzatokat.

A dologi kiadások teljesítése viszont több intézmény esetében magasabb az időarányosnál (segedsi és kőköti szociális intézmények, II. sz. gyermekvédelmi intézmény, stb.). Ezen intézmények egy részénél fenntartói többléttámogatással oldható meg az év végéig tartó működőképesség, illetve a túlköltség elkerülése. Néhány esetben az előirányzatok rendezésével (pl. pályázati forrásokkal kapcsolatos előirányzat emelés, stb.) is kezelhetők az eltérések.

A fenntartói többléttámogatásokra vonatkozó javaslatainkat a közgyűlés elé kerülő szeptemberi rendeletmódosításban szerepeltetjük.

Az intézmények pénzfelhasználását – figyelemmel likviditásunk helyzetére – a megyei kincstári szervezet közreműködésével folyamatosan figyelemmel kísértük és irányítottuk a félév során.

A féléves értékelés során a 2. számú mellékletben szereplő teljesítési adatok mellett figyelembe kell venni azt is, hogy az intézmények június 30-i lejárt határidejű kifizetetlen számlatartozásának összege 106.786 eFt.

- 2.) Pénzügyi kezelési költségekre – a tervezettnél lényegesen többet – 198.879 eFt-ot fizettünk ki, elsősorban a kötvénykibocsátáshoz kapcsolódó költségek következtében.
- 3.) Az önkormányzati hivatal és a közgyűlés működési kiadásainak teljesítése (52,7 %, illetve 52,1 %) az időarányosnak megfelelő. Így év végére nem számolunk túlköltséssel.

A közgyűlés nemzetközi kapcsolatainak (17,0 %) működési kiadásai kedvezően alakultak a félév során. Az alacsony teljesítésben szerepet játszik az, hogy nem sikerült pályázati forrást szerezni az egyik tervezett programhoz.

A Somogy Megyei Területi Kisebbségi Önkormányzatok kiadásainak pénzügyi teljesítése 19,7 %-os. Az alacsony teljesítés ugyancsak a tervezett pályázati pénzek elmaradásából adódik.

A TÁMOP és TIOP pályázatokkal kapcsolatos kiadások teljesítései a feladatok megvalósításának ütemében haladnak, illetve az átvett központi forrásokhoz igazodnak.

- 4.) Támogatásértékű működési kiadások, államháztartáson kívüli működési célú átadások pénzügyi teljesítése összességében kedvező. Ebbe a körbe tartoznak a közgyűlés, illetve intézményekhez tartozó különféle támogatások, és az önként vállalt feladatkör. A pénzek kifizetését az önkormányzat pénzügyi helyzetétől függően a takarékoság szem előtt tartásával teljesítettük. Itt szerepeltetjük az intézményi feladatokat át nem adó városok részére nyújtott támogatásokat, a településeknek átadott választási pénzeszközöket, a

szociális foglalkoztatási célú pénzeszközöket, valamint a Taszár Airport Kht. működési támogatását.

B.) Fejlesztési kiadások

1.) Beruházások

Intézményi beruházásokra 35.703 eFt-ot fordítottunk megyei források felhasználásával, 3 intézményt és az önkormányzati hivatalt érintően. Jelentős beruházásunk a Somogy Megyei Gyermektábor Fonyódliget rekonstrukciója volt, melyhez 28.323 eFt-ot használtunk fel.

A fentiekén kívül az intézmények saját, illetve átvett fejlesztési forrásaikból 152.129 eFt-ot fordítottak beruházási feladatokra.

A félév során a pályázatok révén megvalósított fejlesztések nagyságrendje 87.499 eFt volt, amely 6 intézményünket érintette. Megvalósult többek között a nagyszakácsi gyermekvédelmi intézmény szennyvíztisztítómű cseréje, a tabi szociális otthon speciális részlegének kialakítása. Legnagyobb intézményünk a Kaposi Mór Oktató Kórház beruházásai (komplex infrastruktúra fejlesztési program, sürgősségi betegellátó centrum) az előkészítő munkák befejezését követően, a második félévben indulhatnak.

A különféle pályázatok előkészítésére, tervezésekre összesen 22.503 eFt-ot fordítottunk a félév során.

2.) Felújítások

Intézményi felújításokra összesen 36.035 eFt-ot fordítottunk. Elkészült többek között a Somogyi TISZK tanműhelyének és más épületeinek felújítása, valamint a Perczel Mór Gimnázium parketta felújítása. Intézményeink saját forrásból 46.287 eFt-ot fordítottak állagmegóvásra (Somogyi TISZK, Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága, stb.).

3.) Támogatásértékű fejlesztési kiadások, államháztartáson kívüli felhalmozási célú átadások

A félév folyamán 29.730 eFt-ot fizettünk ki az alábbiakra:

- kistéleplési alap kifizetései	11.725 eFt
- Kaposvár városnak Rippl-Rónai villa rekonstrukciójára	3.110 eFt
- Barcs városnak lakásbérleti jog vásárlására	3.000 eFt
- Nagyatád városnak nevelési tanácsadó kialakítására	7.500 eFt
- egyéb feladatokra	4.395 eFt

C/ Fejlesztési célú kamatkiadások

Ezen a címen fizettünk ki a kötvények kamataira 213.510 eFt-ot, a fejlesztési hitel kamataira 20.130 eFt-ot az első félévben.

D/ Működési célú kölcsön nyújtása államháztartáson kívülre

E soron szerepeltetjük a közszolgálati dolgozók részére nyújtott 3.564 eFt összegű önkormányzati kölcsön előirányzatát.

E/ Finanszírozási célú pénzügyi kiadások (adósságszolgálat)

A mérlegben szereplő 8.885.771 eFt összegű adósságszolgálat keretében az alábbiakat fizettük ki:

- MFB hitel törlesztés	1.890 eFt
- korábbi évek kötvényeinek visszafizetése	6.735.484 eFt
- 2009. évi működési hitel és bérhitel visszafizetése	1.440.031 eFt

F/ Tartalék

A költségvetés általános tartalékát 10.000 eFt-ban határoztuk meg. A céltartalékból teljesítettük az első félév során az előző évi állami normatíva visszafizetést, a Barcs város részére történő pénzátadást állami gondozott kollégisták után, valamint a Gyermekétkeztetési Alapítvány támogatását közgyűlési döntések alapján.

G/ Alap és vállalkozási tevékenységek közötti elszámolások

E soron szerepel a Kaposi Mór Oktató Kórház vállalkozási tevékenysége eredményének alaptevékenységre történő elszámolása.

III. Összegzés

Összességében elmondható, hogy az önkormányzat súlyos pénzügyi helyzete mellett is megvalósította a tervezett feladatok többségét. A központi források elégtelensége, valamint jelentős bevételkiesésünk következtében folyamatossá váltak a finanszírozási gondok, nehezebbé vált a működés feltételeinek biztosítása. Mindezek mellett várhatóan utolsó tartalékainkat is feléljük az év végéig.

Határozati javaslat

A Somogy Megyei Közgyűlés elfogadja a megyei önkormányzat 2010. évi költségvetésének I. félévi teljesítéséről szóló tájékoztatót. Elrendeli az éves előirányzatok betartását.

Felelős: Gelencsér Attila a közgyűlés elnöke
Határidő: értelem szerint

Kaposvár, 2010. augusztus 24.

Gelencsér Attila

A tájékoztatót készítette:

Szentgróti József
főosztályvezető

A tájékoztatót jóváhagyta:

Dr. Vörös Tamás
megyei főjegyző